

PÆDAGOGISK TILSYN 2025

Skive Kommune

Lærkereden

Vuggestue, Børnehave og

Naturgruppen

Indholdsfortegnelse

1 INTRODUKTION	2
2 STRUKTUREL KVALITET	3
2.1 Normering, gruppestørrelse- og organisering	3
2.2 Fysiske rammer	4
2.3 Uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet	5
2.4 Andre rammevilkår	7
3 PROCESKVALITET	10
3.1 KIDS-observation	10
3.1.1 De tre ydre KIDS-kategorier:	11
3.1.2 Forvaltningens udvalgte kategori: Demokrati og deltagelse	21
3.1.3 Institutionens udvalgte kategori	24
3.2 Opsamling på udviklingspunkter	24
4 RESULTATKVALITET	26
4.1 Sprogvurdering 3-6 år	26
4.1.1 Antal sprogvurderinger fordelt på indsatsgrupper for 3-årige	26
4.1.2 Antal sprogvurderinger fordelt på indsatsgrupper for 5-årige	26
4.1.3 Resultater - Historisk udvikling	27
5 SAMMENFATNING	29

1 INTRODUKTION

Skive Kommune fører tilsyn med indholdet af dagtilbuddene efter Dagtilbudsloven. Det indebærer også tilsyn med, at den pædagogiske praksis lever op til dagtilbudslovens formålsbestemmelser og til de mål og rammer, som Børne- og Familieudvalget samt Byrådet har fastlagt på området.

I Skive Kommune er tilsynet med til at understøtte udviklingen af dagtilbud af høj kvalitet. Det pædagogiske tilsyn bidrager til en tæt dialog om dagtilbuddets opgaveløsning og skaber indsigt og viden til dagtilbuddet, samarbejdspartnere og omverden. Tilsynet er derfor et vigtigt redskab til at udvikle den pædagogiske praksis. Tilsynet består bl.a. af observationer af øjebliksbilleder i den pædagogiske praksis, hvor uddrag af observationerne dokumenteres i tilsynsrapporten. Det pædagogiske tilsyn i Skive Kommune bygger på åbenhed, tillid og dialog.

Ud over det pædagogiske tilsyn føres der tilsyn med legepladssikkerhed, sundhed og hygiejne, økonomiske forhold, brandforhold og tilsyn med bygninger.

Tilsynsforpligtigelsen er i Skive Kommune uddelegeret til Dagtilbudsafdelingen i Kultur- og Familieforvaltningen. Minimum hvert andet år offentliggøres der en tilsynsrapport for hver daginstitution og en samlet tilsynsrapport for dagplejen og pasningsordninger. Tilsynsrapporterne bruges som grundlag for den politiske drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet, der skal finde sted hvert andet år.

Tilsynsrapporten er bygget op over EVA's tredeling af kvalitetsbegrebet; strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultat-kvalitet.

Dato:

17. december 2025

Tilsynsførende:

Anne Therkildsen (ekstern) og Lone Rask fra Skive Kommune

2 STRUKTUREL KVALITET

Strukturel kvalitet kan forstås som de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for og er påvirket af økonomi, organisering, ledelse mm. i dagtilbuddet.

2.1 Normering, gruppestørrelse- og organisering

Normering og gruppestørrelse behandles ofte sammen i forskningen i dagtilbud på området, men der anvendes ikke en ensartet måde at udregne normering på. Med normering menes her forholdet mellem antal voksne og børn. Når vi taler om høj normering, mener vi høj personaletæthed – dvs. få børn pr. voksen. Gruppestørrelse er organiseringen af børnene inden for en given normering og kan både omhandle fx antal børn på en stue, antal børn i en specifik aldersgruppe eller gruppesammensætningen i forbindelse med særlige aktiviteter.

Normering, gruppestørrelse og -organisering

		Svar	Bemærkning
Normering	Hvor mange børn er der pr. voksen i dagtilbuddet? (Indeholder dagtilbuddet både vuggestue og børnehave, skriv da vuggestuens normering under "Bemærkningerne")	6	Der er 6 børn pr. voksen i børnehaven Der er 3 børn pr. voksen i vuggestuen Der er 26 børn i vuggestuen fordelt på to grupper Der er 74 børn i børnehaven fordelt på tre grupper Der er 34 børn i Natur fordelt på en stor og en lille gruppe
Organisering	Hvordan er dagtilbuddets børnegruppe organiseret?	Aldersopdelt	Der er organiseret i en vuggestueafdeling, en børnehaveafdeling og en naturgruppe. Der arbejdes meget på tværs i forhold til forskellige aktiviteter.
Organisering	Er der behov for at ændre på organiseringen af børnegruppen?	Nej	

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

2.2 Fysiske rammer

Dagtilbuddets fysiske rammer defineres af dets inde- og udemiljø, dvs. bygninger, indretning af indendørs og udendørs rum, interiør samt genstande, legetøj og legeredskaber. Dagtilbuddets fysiske rammer tænkes ofte som en given og statisk størrelse, men megen forskning peger på de fysiske rammer som en dynamisk størrelse, dvs. rammer, der ændrer sig eller skifter mellem at fungere som ramme for forskellige aktiviteter. Flere studier belyser, hvorledes de fysiske rammer bliver en betydningsfuld strukturel faktor for kvalitet i dagtilbud, og hvordan tilrettelæggelsen af disse kan anvendes aktivt til at strukturere praksis og børns aktiviteter.

Fysiske rammer

		Svar	Bemærkning
Bygninger og vedligehold	Var der bemærkninger til bygningerne ved seneste bygningsgennemgang? (Skriv gerne dato for seneste bygningsgennemgang)	Nej	
Bygninger og vedligehold	Er der behov for at gøre en ekstra indsats i forhold til vedligeholdelsen af bygningerne?	Ja	Ja vil gerne have nye børnetoiletter der skal fremme børnenes trivsel og udvikling.
Legepladssikkerhed	Var der bemærkninger til sikkerheden ved seneste legepladsinspektion? (Skriv gerne dato for seneste legepladsinspektion)	Nej	Legepladsinspektion i november 2024 da legepladsen skulle ibrugtages efter at alt er skiftet.
Legepladssikkerhed	Er der behov for at gøre en ekstra indsats i forhold til at arbejde med sikkerhed og sikring af dagtilbuddets legearealer?	Nej	

		Svar	Bemærkning
Brandsikkerhed	Var der bemærkninger til sikkerheden ved seneste brand-inspektion? (Skriv gerne dato for seneste brandinspektion)	Ja	En sofa skulle flyttes fra et gangareal.
Brandsikkerhed	Er der behov for at gøre en ekstra indsats i forhold til arbejdet med forebyggelse og reaktioner i tilfælde af brand?	Nej	

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

2.3 Uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet

Betydningen af, om dagtilbudspersonalet er uddannet eller uuddannet, har været genstand for flere undersøgelser. Under dette tema beskriver vi, hvad forskningen siger om betydningen af personalets grunduddannelse, deres løbende uddannelse og træning i dagtilbuddet samt betydningen af personalestabiliteten i et dagtilbud. Med personalestabilitet tænkes der på, hvorvidt der er stort sygefravær i en personalegruppe eller stor udskiftning af medarbejdere i et dagtilbud.

Uddannelse og efteruddannelse

		Svar	Bemærkning
Fordel dagtilbuddets medarbejdere med hensyn til relevant pædagogisk personale	Ingen pædagogfaglig udd.	6,38	
	Studerende	0,59	
	Anden pædagogisk grundudd.	6,12	

Svar		Bemærkning
	Seminarieudd. pædagog	15
	Videregående udd.	
	Anden relevant udd.	
Er fordelingen mellem uddannede og ikke-uddannede i overensstemmelse med kommunens retningslinjer?		Ja

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

Personalestabilitet

Svar		Bemærkning
Hvor mange opsigelser har der været det sidste år?	0	Der er blevet lavet en sammenlægning med en anden institution. Der har været tidsbegrænsede ansættelser der er afviklet naturligt.
Er der behov for at gøre en ekstra indsats for at nedbringe antallet af opsigelser?	Nej	
Er der behov for at gøre en ekstra indsats for at nedbringe sygefraværet?	Nej	

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

Medarbejderinddragelse, tillidsrepræsentant og arbejdsmiljørepræsentant

Svar		Bemærkning
Arbejder I struktureret med medarbejderinddragelse i ledelsen af dagtilbuddet?	Ja	

	Svar	Bemærkning
Afsættes der timer til tillidsrepræsentantarbejde i dagtilbuddet?	Ja	
Afsættes der timer til arbejdsmiljørepræsentantarbejde i dagtilbuddet?	Ja	
Afholdes der årlige medarbejderudviklingssamtaler (MUS)?	Ja	

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

2.4 Andre rammevilkår

Økonomi

	Svar	Bemærkning
Var der bemærkninger til økonomien ved seneste budgetgennemgang?	Nej	
Er der behov for at gøre en ekstra indsats i forhold til at styre dagtilbuddets økonomi?	Nej	Der laves budgetopfølgning hver måned

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

Mad og måltider

	Svar	Bemærkning
Fremmer I aktivt børnenes viden om sund mad?	Ja	
Inddrages forældrene i dagtilbuddets mad- og måltidspolitik?	Ja	
Er der udfordringer med usund kost i dagtilbuddet og brug for at gøre en ekstra indsats omkring mad og måltider?	Nej	

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

Førstehjælp

	Svar	Bemærkning
Har personalet i dagtilbuddet taget førstehjælpskursus/genopfriskningskursus indenfor de sidste par år?	Ja	

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

Skoleudsættelser

	Svar	Bemærkning
Er antallet af skoleudsættelser i det forløbne år tilfredsstillende?	Ja	

Note: Figuren viser resultater for perioden 2025.

Kilde: Rambølls Rammevilkår

Andre spørgsmål til lederen:

	Spørgsmål
1) Levnedsmiddelstyrelsen og Fødevarestyrelsen	Har der været tilsyn fra Levnedsmiddelstyrelsen og Fødevarestyrelsen?
2) Levnedsmiddelstyrelsen og Fødevarestyrelsen	Dato for tilsyn fra Levnedsmiddelstyrelsen og Fødevarestyrelsen?
3) Resultat	Hvad viste kontrolresultatet, og blev der fundet problemer?

Svar på spørgsmål 1:

Ja den. 10. september 2024

Svar på spørgsmål 2:

10. september 2024

Svar på spørgsmål 3:

En glad smiley

Spørgsmål	
4) Pædagogisk læreplan	Dato for sidste ajourføring af den pædagogiske læreplan på institutionens hjemmeside?

Svar på spørgsmål 4:

Den pædagogiske læreplan overgår til det pædagogiske grundlag på institutionens hjemmeside.

Spørgsmål	
5) Hygiejnerutiner	Har dagtilbuddet formuleret hygiejnerutiner med henblik på at reducere sygdomme og infektioner og inddrages forældrene i disse, fx ved at emnet tages op på bestyrelses- og forældremøder?
6) Behov for ekstra indsats	Er der behov for at gøre en ekstra indsats omkring arbejdet med hygiejne?
7) Hygiejnetilsyn	Dato for sidste hygiejnetilsyn
8) Resultater af tilsyn	Hvad viste hovedresultaterne fra hygiejnetilsynet?
9) Videre arbejde	Hvad arbejder I videre med fra hygiejnetilsynet?

Svar på spørgsmål 5:

Ja. Vi følger sundhedsstyrelsens retningslinjer for dagtilbud

Svar på spørgsmål 6:

Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

Vi har lavet en ekstra indsats i forhold til hygiejnerapporten. bl.a. opbevaring af sutter i vuggestuen og hvordan vi skaber en bedre puslearbejdsplads på badeværelserne.

Svar på spørgsmål 7:

Maj 2024

Svar på spørgsmål 8:

Små tilpasninger som ex. ophæng af engangshandsker i stativ. Opmærksomhed på kurve mm på badeværelserne.

Svar på spørgsmål 9:

Dette er ikke et opmærksomhedspunkt fra tilsynet men vi har fået nye badeværelser sommeren 2025 hvor vi har fået indfriet de små opmærksomhedspunkter der var i hygiejnerapporten.

3 PROCESKVALITET

Proceskvalitet er udtryk for den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns sprog og generelle kompetenceudvikling. Proceskvalitet omfatter også kvaliteten af de pædagogiske kompetencer med hensyn til interaktion med børn i forbindelse med leg og læring. Til at kigge på proceskvaliteten kan forskellige miljøvurderinger inddrages i arbejdet med udvikling af kvalitet i dagtilbud.

3.1 KIDS-observation

Dato for uanmeldt besøg:

26. november (vuggestue), 27. november (børnehaven) og 15. maj (naturgruppen) 2025

Dato for anmeldt besøg:

3. december (vuggestuen og børnehaven) og 20. maj (naturgruppen) 2025

Tilsynsførende:

Anne Therkildsen

Der er foretaget en KIDS-observation i institutionen, hvor følgende fem områder har været i fokus; *fysiske omgivelser, relationer, leg og aktivitet, demokrati og deltagelse* samt en *valgfri kategori* udvalgt af institutionen. Institutionen vurderes på de fem områder som følgende:

Fysiske omgivelser:

Vuggestue:

De samlede fysiske omgivelser vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Børnehave:

De samlede fysiske omgivelser vurderes i KIDS som værende af god kvalitet.

Naturgruppen:

De samlede fysiske omgivelser vurderes i KIDS som værende af god kvalitet.

Relationer:

Vuggestue:

Relationer vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Børnehave:

Relationer vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Naturgruppen:

Relationer vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Leg og aktivitet:

Vuggestue:

Leg og aktivitet vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Børnehave

Leg og aktivitet vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Naturgruppen:

Leg og aktivitet vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Demokrati og deltagelse:

Vuggestue:

Demokrati og deltagelse vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Børnehave:

Demokrati og deltagelse vurderes i KIDS som værende af tilstrækkelig kvalitet.

Naturgruppen:

Demokrati og deltagelse vurderes i KIDS som værende af utilstrækkelig kvalitet.

Valgfri KIDS-kategori udvalgt af institutionen:

-

3.1.1 De tre ydre KIDS-kategorier:

Nedenfor ses observationsnoter og udviklingspunkter:

Fysiske omgivelser - noter

Vuggestue:

Observationer og refleksioner – indendørs

Der er i begge vuggestuegrupper etableret flere rum i rummet via rumdelere, reoler og huler med fx bøger. På reolerne er der opsat taletavler med former, figurer, dyr mm., som bidrager til det æstetiske børnemiljø, ligesom der på vægge, lofter og vindueskarme er opsat pynt og spor af børnenes kreationer. Dette tydeliggør, at vi befinder os i et børneunivers, og skaber ting, man kan få øje på og samtale om i børnenes omgivelser, hvilket sker mange gange over dagen, fx omkring julepynten, der optager børnene.

Der er områder til lege, fx bilområde med adgang til biler, bondegård med dyr, konstruktionsområder med klodser og et område med legetøj til de alleryngste. Flere af områderne fremstår ikke fuldt klargjorte, og legetøjet kan være lidt svært at tilgå for et vuggestuebarn. Andre steder er legetøjet opsat i reoler med kasseapparat eller dukker, hvor det er let at tilgå, men ikke tematiseret i et afgrænset område, som er nemt at aflæse for et vuggestuebarn og kan understøtte børnenes fordybede lege sammen.

Der er enkelte områder, hvor børn kan trække sig, men der er ikke tilstrækkeligt med varierede muligheder for at bruge kroppen indendørs. Den ene gruppe har et legetårn, mens der på den anden side

ad gangen er et rum med motoriklegetøj, som ikke er tilgængeligt om formiddagen, men åbnes om eftermiddagen.

De voksne fordeler sig over dagen og deltager i lege og aktiviteter sammen med børnene i de afgrænsede områder og ved bordene, mens andre børn leger selvstændigt. Dette bidrager til en god fordeling af børn og voksne i grupperummene.

Observationer og refleksioner – udendørs

Vuggestuen har siden sidste observationsbesøg fået udvidet og renoveret legepladsen. I den udvidede del er der etableret et cykle-/bilområde med legebil og adgang til scootere/løbecykler.

Der er opsat motorik- og legepladsmøbler, så der er flere alderssvarende muligheder for at bruge kroppen (fx kravlerør, gynger, vippe, rutsjebane og lille trampolin).

Legepladsen er primært indrettet til fysiske udfoldelser og aktiviteter og i mindre grad til fx rollelege. Der er et område i sandkassen med legehus samt en kasse med udendørs legetøj, hvor man kan finde biler, skovle, dyr og andet sandlegetøj og tage med rundt på legepladsen. På observationsdagen fremstår legeområderne ikke fuldt klargjorte, og der er ikke tilstrækkeligt med tematiserede og/eller klargjorte områder i forhold til antallet af børn.

Der er opsat plakater og snakketavler udendørs samt motoriklegetøj ved afskæringen ved sandkassen. Der er også en sofa med hynder, som giver mulighed for at sidde blødt under halvtaget.

Børnehave:

Observationer og refleksioner – indendørs

På alle børnehavegrupper er der arbejdet med pædagogisk indretning, både i forhold til, hvordan rummene er inddelte, aktivitets-/legeområder og det æstetiske børnemiljø. Her er farver, former og opsatte farverige tavler med børnevenlige motiver, der også fungerer som lydisolering. Der er pynt efter årstiden i lofter, på vægge og i vindueskarme, og børnenes kreationer er hængt op rundt omkring, så indretningen kan inspirere til samtaler.

Der er skabt inddelinger, der på alle stuer bidrager til, at børn og voksne fordeler sig i de forskellige områder, så der ofte er plads/ro omkring aktiviteter og lege. Der er flere gode tematiserede områder, som har afskærmning, der kan give ro omkring/beskytte legen. Der er i mange af de tematiserede områder tilstrækkeligt med og variation i møbler, legesager og materialer til, at en lille gruppe af børn kan fordybe sig i legen sammen, og legen kan udvide/udfolde sig. Eksempler herpå er særligt dukkekrogene, dinoområdet, bilområdet og købmanden, hvor flere steder fremstår klargjorte, så legetøjet står indbydende og er med til at understrege rummets funktion, så børnene kan aflæse, hvad man kan og må her, og let kan komme i gang med lege sammen. Også reolerne er flere steder indrettet, så legetøjet står fremme og bliver en del af legeområdet/ser indbydende ud, hvilket observeres at fungere godt fremfor, hvis det hele havde været opbevaret i kasser med legetøj.

Der er indrettet aktivitetsområder, hvor fx bøger, spil, puslespil og tegnegrej er tilgængelige, dvs. at materialer er i børnehøjde, så børnene selv kan nå dem og gå i gang med en aktivitet, hvis de gerne vil det.

Der er områder, man kan trække sig lidt tilbage, og flere legeområder fungerer også som steder, man kan finde ro på grund af afskærmninger/man kan sidde med ryggen til.

Der er pudrum i udestuerne hos to af børnegrupperne, mens den sidste ikke har et sådant rum, til at børnene kan bruge kroppen/stemmen i højt tempo, hvis børnene har brug for at bevæge sig, og det er planlagt, at alle skal være inde.

Observationer og refleksioner – udendørs

Ved sidste observationsbesøg stod børnehavens legeplads over for en renovering, og der er nu etableret flere nye lege- og aktivitetsområder udendørs. Legepladsen giver gode muligheder for fysisk udfoldelse, herunder at vippe, cykle, gynge, klatre, grave, spille bold og udforske tarzanbaner og gå på eventyr i krattet. Det nye cykelområde på skråningen anvendes aktivt af børnene, ligesom de nyetablerede gynge- og klatresteder samt sandkasseområder med legehuse omkring observeres at invitere til både kropslig aktivitet og lege. Der er desuden overdækkede områder, hvor børnene kan spise eller deltage i aktiviteter, samt et konstruktionsområde med store byggeklodser.

Samlet set er der en overvægt af steder, der inviterer til fysisk aktivitet, mens der ikke er tilstrækkeligt med (klargjorte) legezoner i forhold til, at legepladsen skal understøtte/være tydeligt inviterende til fx rolle- og fantasilege.

De voksne fordeler sig på legepladsen og bidrager til at sætte lege og aktiviteter i gang i zonerne, hvilket understøtter, at flere børn har lege og aktiviteter sammen udendørs.

På observationsdagen ses børnenes lege på egen hånd særligt omkring legehuse og sandkasser, mens andre har aktivitet (cykler, klatrer og gynger). De mest fordybede lege ses i legehuse og ved sandkassen – områder, der er afgrænsede/overdækkede og har flest tilgængelige materialer. Her skaber børnene legemiljøer ved at tage ting med ind, hvilket indikerer, at afgrænsning, struktur og materialetilgængelighed øger kvaliteten af børnenes fordybelse. På samme måde ses det, at støtte børnenes fordybelse, når de voksne igangsætter lege og inviterer til aktiviteter på tværs af legepladsens zoner.

Naturgruppen:

Observationer og refleksioner – indendørs

Naturgruppen råder over flere grupperum på husets 1. sal, som de bruger om formiddagen inden de går i skoven, og igen om eftermiddagen, hvis ikke de er på Lærkeredens legeplads.

Der er arbejdet med at inddele grupperummene for at skabe zoner til lege og aktiviteter. Der er siden sidste observationsbesøg arbejdet med at skabe flere afgrænsede og tematiserede legeområder (fx købmand/dukkekrog, borg, konstruktionsområder, dyr, dukkehuse/skoven dyr), så der indendørs er områder til både rolle-, fantasi- og konstruktionslege, men også mulighed for at børnene på egen hånd kan gå i gang med at tegne og spille, idet spil/kreating er tilgængelige i børnehøjde. Der er i flere af de tematiserede områder gjort tilstrækkeligt med varierede materialer og legetøj tilgængeligt til at understøtte børnenes lege og aktiviteter, nogle steder er klargjorte til leg, mens enkelte områder fremstår lidt tomme for legetøj/tematisering.

Der er siden sidste observationsbesøg tydeligt arbejdet med det æstetiske børnemiljø og bl.a. væggene har fået vægmalerier/tapet og forskelligt ophæng, som tydeliggør, at vi befinder os i et børneunivers.

Det observeres, at indretningen af afgrænsede lege- og aktivitetsområder understøtter en god fordeling af børn og voksne, hvor børnene kan være i gang med lege flere steder uden forstyrrelser, samt at tematiseringen af legeområder med legetøj/materialer understøtter børnenes fordybede lege. Det er tydeligt for børnene, hvad man må og kan i de forskellige områder. De voksne er gode til at fordele sig i grupperummene, hvilket er med til at beskytte legene og understøtte fordybelse.

NB. KIDS-vurderingen af indretningen indendørs er foretaget ud fra børnegruppens grupperum i Lærkereden. Skurvognen anvendes, men er ikke med i evalueringen af de indendørs rammer, da den primært anvendes til opbevaring af materialer, spisning/ly ved meget dårligt vejr.

Observationer og refleksioner – udendørs

KIDS-vurderingen af uderummet er foretaget af området i skoven, da det er her børnene pt. primært opholder sig. Lærkeredens legepladser vurderes i KIDS-vurderingen for børnehave og vuggestue.

Naturgruppen går fra Lærkereden til en lysning i et skovområde med skurvogn, græsareal, bakker, sandområde, gynger, cykler, boldmål, bålplads, hængekøjer og motorikområde/tarzanbane, hvilket giver gode muligheder for at have oplevelser og aktiviteter i naturen og for bevægelse og sansning.

Siden sidste observationsbesøg er der arbejdet med at skabe nye aktivitets- og bevægelsesområder samt afgrænsede legeområder, som passer til naturomgivelserne (fx købmand/restaurant, hestestald). De voksne finder materialer frem til områderne (bolde, sandlegetøj, kæphest, cykler, insektnet og -glas og hængekøjer) til børnenes aktiviteter og lege i skovområdet.

Det observeres, at børnene mange steder har lege i de etablerede legeområder og andre har lege/aktiviteter i skoven eller i området nær skurvognen (fx sandkasse og hængekøjerne). Klargøringen og materialerne, som de voksne finder frem observeres til at understøtte at børnene har flere lege og leger sammen, og der er voksne, der faciliterer lege/går med i lege sammen med små grupper af børn, mens andre hjælper børnene/er omkring børnene i deres aktiviteter.

Fysiske omgivelser - udviklingspunkter

Vuggestue:

Legeområder – klargøring og tematisering: Det er tydeligt, at der er arbejdet med at skabe rum i rummene og eksperimentere med indretning, så voksne og børn kan fordele sig og fordybe sig sammen i lege og aktiviteter. Arbejd videre med at indrette, så rolle-, fantasi- og konstruktionslege understøttes og er let tilgængelige. Tematiser områderne ved at observere, om der er tilstrækkeligt med materialer og legesager, så en lille gruppe børn kan lege sammen og have parallel leg i et område – og så legen kan udvides. Er områderne tilstrækkeligt beskyttet, så et lille barn ikke forstyrrer, hvis et barn leger med biler eller kasseapparat? Overvej fleksible møbler eller låger til områderne.

Høj aktivitet: Er der mulighed for at skabe områder, hvor man kan bruge kroppen på forskellige måder, fx tumlemøbler, man kan kravle op og ned ad?

Legeformer og legeområder: Skab gerne flere afgrænsede, tematiserede legeområder, fx et ishus, legeskøkken eller dukkekrog (i legehuset), så børnene let kan lege i mindre grupper – evt. sammen med en voksen – i områder, hvor legene er beskyttede af fx kvashegn. Overvej også borde i vuggestuebørnenes "arbejdshøjde", så de kan stå overfor hinanden og lege med biler, klodser, magneter, naturmaterialer eller værktøj. Fokuser på at skabe områder, der understøtter børnenes rolle-, fantasi- og konstruktionslege sammen. Tal evt. om, hvor I voksne selv har lyst til at fordybe jer i lege udendørs – hvad er engagerende og sjovt for jer at etablere af områder? Overvej, hvilke materialer og legesager der skal til for at fantasien let sættes i gang og inviterer til rollelege og fantasilege – fx sværd, masker, dukker, figurer osv.

Børnehave:

Tematiserede legeområder: Det er tydeligt, at I arbejder med pædagogisk indretning, og at det er blevet en del af jeres metode at forholde jer til, hvordan rummene kan understøtte de samværsformer, I ønsker, og fx alderssvarende lege og fordybelse i aktiviteter. Har I også arbejdet med, at der er plads til/et sted at sidde for en voksen, så det bliver lettere at gå med i legene og fx bruge legeområderne i den understøttende indsats, hvis børn har brug for voksenstøtte til at indgå i lege sammen med en eller flere børn i et område?

Områder til høj aktivitet: Kan der etableres med mulighed for bevægelse (hoppe, skubbe, løbe?) også til den sidste børnegruppe, så der er et sted at være inde, når man har spilopper i kroppen?

Klargøring: I arbejder med klargøring flere steder, og det observeres, at det bidrager til, at børnene har mange legemuligheder tilgængelige. Fortsæt endelig med denne tilgang. Har I arbejdet med at inddrage børnene i denne tilgang, så der fremfor oprydes, klargøres til næste leg? Klargøring af legesteder kan

blive en tidssluger, og derfor er det vigtigt at forholde sig til, at det ikke bliver netop det – eller måske er noget, man gør sammen med børnene/nogle gange om ugen?

Legeformer og legeområder: Legepladsen fremstår funktionel og indbydende til fysisk aktivitet, mens der mangler (tydeligt) klargjorte og varierede legeområder, der kan understøtte børnenes fantasilege, rollelege og længerevarende fordybelse. Flere zoner kan med fordel afgrænses yderligere, fx via kvashegn, til at beskytte legene. Arbejd med at tematisere og forsyne områderne med enkle, let tilgængelige materialer, så legen ikke afhænger af, at børnene selv henter ting med rundt på legepladsen. Overvej, om der kan sættes arbejdsborde op i børnehøjde ved sandkasser eller indrettes legehuse, så børnene kan sidde/stå og "arbejde"/lege derinde – og tænk også her på, hvor det er nemt/uforstyrret at sidde og lave sandkager/bygge bilbane med en gruppe af børn.

Måske gennemgå legepladsens områder én for én og observer/drøft i personalegruppen, hvad man som barn får lyst til at gå i gang med i hver zone, og hvad I som voksne får lyst til at igangsætte i de eksisterende områder, når man har ansvar for området? Hvad mangler for, at det er nemt, rart og sjovt at gå i gang med noget, som I eller børnene godt kan lide at lege/foretage jer sammen udendørs? På den måde kan I kvalificere, hvordan hver zone inviterer til leg/aktivitet (høj-, lav- og mellemaktivitetsniveau), og hvad der mangler for at styrke variation og fordybelse for børn i forskellige aldre med forskellige interesser.

Nogle dage kan man måske også spærre dele af legepladsen af og være to voksne i et område for at kunne sætte gang i fx planlagte fælles lege/aktiviteter, så der er glæde af samarbejdet.

Naturgruppen:

Udviklingsområder - indendørs:

Legeområder: Det er tydeligt, at I har været i gang med at skabe flere og gode legebetingelser og et æstetisk miljø for børnene indendørs. Det observeres til at virke efter hensigten, så børnene inspireres til at komme i gang med lege og aktiviteter sammen.

Fortsæt det undersøgende og eksperimenterende arbejde med tematisering og zoneinddeling, og den fælles refleksion på baggrund af jeres observationer af børnenes lege sammen. Måske arbejde videre med klargøring (og involver børnene i dette indimellem, for at få deres input til variation), og kreds om indretningen af de eksisterende legemiljøer. Bliv endelig ved med at være nysgerrige på, hvordan I via indretningen kan styrke og støtte børnenes lege og aktiviteter. Måske ved at have indretningen oppe på stue/personaleetage et par gange om året, så tilgangen til indretning vedligeholdes, tilpasses den aktuelle børnegruppe samt opdateres og spredes til nye medarbejdere?

Udviklingsområder - udendørs:

Legeformer og legeområder: Jeres lege- og aktivitetsområder samt jeres organisering, hvor I voksne fordeler jer på udearealet og følger børnene, observeres til at mange af børnene understøttes i at komme i gang med og vedligeholde lege.

Fortsæt gerne den kreative udvikling af afgrænsede tematiserede lege steder og at sørge for tilstrækkeligt med og variation i legesager/materialer (fx løbende tilføje/udskifte materiale) -evt. i skov- og naturvenlige materialer – det understøtter børnenes alderssvarende og fordybende lege med hinanden.

Fortsat med at gøre materialer tilgængelige/klargøre i de eksisterende legemiljøer, så børnene lettere kan bruge materialer til at komme i gang med og udvide legene både i deres lege i de tematiserede legeområder og nomadelegene rundt på arealet.

Skab gerne flere legeområder, der kan understøtte flere/varierede muligheder for rolle-, fantasi-, regel- og konstruktionslege – særligt for de mindste/nye børn, der i forhold til udviklingsniveau kan have brug for understøttelse i lege - også i form af materialer. Skal der være et konstruktions-/makkeområde, dukker/dukkehus, scene ved skurvogn med spejle, enkelte udklædningshatter/rekvisitter. Skal der etableres et blødt hvileområde (trygheds-/nærheds-/afslapningszone) omkring skurvognen, fx med sækkestole eller madrasser, så børn kan indfinde sig her for at finde hvile og let spottes af en voksen, hvis de har brug for et kram eller hjælp til at komme ind i lege med de andre børn.

Vuggestue:

Kommunikation og kontakt: Dagen igennem mødes børnene af voksne, der udviser glæde og interesse. De voksne er tilgængelige for børnenes initiativer og udspil og fremstår imødekommende og lydhøre i kontakten. Børnene virker generelt trygge i relationen til de voksne, og der observeres kram, smil og legende kontakt gennem dagen. Personalet er til stede omkring børnene i lege og aktiviteter og fordyber sig i kontakten – både ved aktiviteter, lege og måltider. De voksne understøtter børnenes opmærksomhed mod omverdenen og hinanden og følger børnenes initiativer med dialoger, der ofte strækker sig over flere led. I samspillet viser de opmærksomhed på børnenes følelser, intentioner og interesser, og kommunikationen fordybes ofte sprogligt, kropsligt og gennem ansigt-til-ansigt-kontakt.

Støtte og regulering: Når der opstår konflikter, går de voksne i øjenhøjde med børnene og hjælper dem med at forstå hinanden – fx ved at sætte ord på eller spejle oplevelser og følelser. Når børn bliver kede af det, gives der trøst og støtte, og de voksne sætter ord på situationen. Når børnene er glade og inviterer til samspil, mødes de med smil, respons og positiv kontakt.

Overgange: Der observeres et godt flow i koordineringen omkring dagens aktiviteter, leg og fordeling af børn. Ved måltider opstår der indimellem en lidt hektisk stemning, når børn søger op til bordet, før alt er klar, eller mad skal fordeles. Når de voksne samles og skaber ro omkring bordene, falder stemningen til ro igen, og børnene engageres i måltidet med støtte fra de voksne, der starter samtaler og fanger børnenes opmærksomhed.

Udsathed: De børn, som er mere stille, tilbageholdende eller endnu ikke har så meget sprog, kan til tider falde lidt ud af fællesskaberne, særligt på dage med mange aktiviteter eller når der er sygdom blandt de voksne. Dette kan også ses, når mange børn er engagerede i aktiviteter eller måltider samtidig.

Understøttelse af børnenes fællesskaber: Børnenes fællesskaber understøttes gennem små daglige rutiner med hilsner og sange, som børnene oplever som meningsfulde og genkendelige. I tilstedeværelse omkring lege og aktiviteter hjælper de voksne børnene med at få øje på hinanden – hvad de andre laver, føler og interesserer sig for. Dette bidrager til, at børnene oplever sig som del af et fællesskab og gradvist udvider forståelsen for andres perspektiver.

Børnehave:

Kommunikation og kontakt: De voksne tager imod børnene med smil og glæde, når de kommer om morgenen, og observeres over dagen som imødekommende og opmærksomme på børnene (behov, ønsker, initiativer). Der observeres mange positive interaktioner, og de voksne tager jævnligt kontakt til alle børn, og der er fordybelse i dialoger, hvor de voksne taler med børnene om deres oplevelser (turtagning). De voksne er jævnligt opmærksomme på børnenes følelsesmæssige tilstand og sætter af og til ord på dette. I fælles lege og aktiviteter observeres de voksne at være gode rollemodeller, og de udviser glæde ved samspillet og aktiviteten.

Regulering og følelsesmæssig støtte: Når børnene er kede af det eller kommer i konflikt, er der trøst/hjælp at hente hos en lydhør voksen. De voksne er ofte positivt anvisende i konflikter eller når børnene udviser en uhensigtsmæssig adfærd i forhold til dagens struktur. Når der er mange børn, der skal det samme samtidig, særligt i overgange til ud/ind fra legeplads og op mod måltider, ses flere gange en urolig stemning og uro blandt børnene, men uden negative reguleringer til følge.

Udsatte børn: Der observeres enkelte børn, der færdes lidt på kanten af fællesskabet eller har svært ved at opretholde lege sammen med de andre børn, hvilket ses både ude og inde. De voksne ser disse børn og inviterer dem til samtale/en hjælpende hånd, men disse børn kunne måske have gavn af, at de voksne opsøger dem og aktivt støtter dem i at blive en del af legene og de sociale fællesskaber.

Børnefællesskabet: Der ses mange gode samspil over dagen, også med fokus på at få børnene med i fælles aktiviteter og jævnligt også i lege. Ved måltider ses ofte et fokus på, at børnene får en fælles oplevelse/samtale, hvor de voksne inviterer til samtale om noget, der fanger børnene, lytter til børnene og hjælper dem med at få øje på hinandens udspil/interesser, eller når børnene fx er hjælpsomme over for hinanden.

Naturgruppen:

Samspil og kommunikation: De voksne observeres imødekomme og lydhøre overfor børnene, og der observeres mange positive interaktioner mellem børnene og de voksne over observationsdagen. De voksne følger børnenes initiativer og engagerer sig i lege, aktiviteter og samspil sammen med børnene, hvor der ses gode dialoger over flere led/ansigt-til-ansigt-kommunikation.

Børnene virker generelt trygge ved de voksne, og de voksne er tilgængelige for børnenes kontaktinitiativer - og møder ofte barnet ud fra alder, udvikling og behov, når I er i skoven/indendørs i Lærkereden. Når I kommer til Lærkeredens legeplads er der et stort areal og langt flere børn, og her observeres flere børn til at kunne bruge hjælp/støtte til at komme i gang med lege/støtte i deres konflikter.

Børn der er kede af det bliver trøstede, og får hjælp af lydhøre voksne, der tilbyder kram og også eksempler på ansigt-til-ansigt-kommunikation om barnets oplevelse.

Regulering og støtte: I og omkring situationer, hvor alle børn skal det samme (fx måltider) observeres nogle steder flere reguleringer/en belærende henvendelsesform. Der er børn, der har svært ved at honorere kravene, og det giver uro/børn der trækker sig. Dette ses også ved afgang til skoven, hvor der på dagen bliver en lidt banegårdsagtig stemning. Der ses i forbindelse med dette, at flere børn får viklet sig ind i konflikter med hinanden eller har uro i kroppen. Er det bare i dag, hvor der er flere nye børn og flere af de faste voksne er fraværende? Eller noget I også selv har lagt mærke til på andre dage?

Støtte til børnenes konflikter: Der observeres ved konflikter, at der bliver lyttet, og børnene får hjælp til at få øje på hinandens intentioner/guidning. Flere konflikter får de voksne ikke set på dagen på de store arealer, hvor I er fordybede i aktiviteter eller samspil med andre børn. Har I en fordeling/organisering, hvor nogle har til opgave at observere/spotte og guide børnene i deres indbyrdes samspil, ved behov?

Børnefællesskaberne og Udsatte børn: Mange børn har en god dag i børnehaven, hvor de får leget med deres venner og ses af de voksne. Der er enkelte børn som observeres til at glide lidt under radaren (børn der har mere tilbageholdende eller usikre kontaktinitiativer). De ses på observationsdagen fx i hængekøjer, gå lidt på kanten af fællesskaberne. Denne adfærd gentager sig flere gange i løbet af dagen. De voksne inviterer dem jævnligt til samtale, men børnene kunne have brug for hjælp til at komme i samspil/leg med de andre børn?

Relationer - udviklingspunkter

Vuggestue:

Socioemotional støtte: Et udviklingspunkt kunne være at være endnu mere undersøgende og bekræftende over for barnets følelser, fx når de er kede af det eller vrede. I sætter allerede ord på, men der kan arbejdes mere med ansigt-til-ansigt-kommunikation og emotionel spejling - fx ved at spørge ind til barnets oplevelse og sætte ord på sammen med barnet. Dette sikrer, at barnet oplever sig forstået og set (anerkendelse, responsivitet og bekræftelse) og bliver trøstet færdigt, så følelsen ikke hænger i barnets system. Få evt. inspiration i KIDS - socioemotional støtte.

Regulering og overgange: Observer overgange ved fx måltider på stuerne - hvad sker der lige inden og op til, at alle sidder og spiser? Er det hektisk, eller er der lang ventetid i børneperspektivet? Hvis ja - tal om, hvordan der kan skabes en ramme, som giver mere ro på nervesystemet i disse situationer. Også om eftermiddagen efter lur kan der observeres uro eller børn, der bliver kede af det - observer evt., om dette sker flere dage. Det ses at virke beroligende for urolige børn, når I gør noget fælles, fx sanglege eller sætter lege i gang i køkkenområdet.

Udsatte børn: De børn, der har få eller utydelige kontaktinitiativer til de voksne eller trækker sig lidt, kan have behov for ekstra støtte til samspil og relationer. Dette kan fx ske ved at invitere børnene ind i lege med et enkelt barn, hvor en voksen deltager eller er med på sidelinjen. Når I planlægger ugen, kan I reflektere over, hvordan I skaber betingelser for disse børns samspil med andre børn i lege. Overvej også, hvordan legeområderne kan anvendes i den pædagogiske støtte til disse børn.

Børnehave:

Udsatte børn og hjælp til inddragelse: Hvordan arbejder I med systematisk voksenstøtte – både til at komme ind i lege og til at vedligeholde relationer og fordybelse sammen med andre børn? Har I voksenfaciliteret leg (i små overskuelige børnegrupper) med i ugeplanlægningen? Organisér jer måske også nogle dage, så to voksne står sammen om en leg, så en voksen kan støtte de udsatte børn uden at stå alene med en stor gruppe. Dette kan give bedre betingelser for ro, kvalitet og inddragelse i legeprocesserne.

Børnefællesskabet og ro i overgange: På observationsdagen opstår der en del uro i overgange – særligt når I skal fra legepladsen og ind/ud, og også i overgange til måltider. Uro påvirker både de børn, der har brug for støtte til struktur, og de børn, der hurtigt reagerer på støj og bevægelse. Overvej, om overgange kan tilrettelægges mere struktureret, fx ved at sende børnene ind/ud i mindre grupper og forskudt – eller tale om, hvordan I bevarer et relations fokus/kommer i øjenhøjde og skaber ro med børnene i disse situationer? Ved måltider kan man måske lade en voksen sidde ved bordene og skabe ro og dialog med de børn, der kommer ind først, så der opstår en mere ro-givende og tryk overgang.

Naturgruppen:

Kommunikation og kontakt: Hvis I efter egne observationer genkender den lidt banegårdsagtige stemning ved afgang – eller oplever, at I kommer til at have mange reguleringer/få samtaler med børnene ved måltider/når mange skal det samme på samme tid: Hvordan kan I organisere jer/justere på strukturen, så der bliver plads til børnenes initiativer/færre krav?

Støtte til børnenes konflikter: De konflikter, der optræder, hvor I ikke ser dem – er der veje til at organisere jer, så hjælpen er tættere på, før det eskaleres? Har I måder at fælles spotte og hjælpe de børn, der aktuelt får rodet sig ind i konflikter med de andre børn?

Børnefællesskaberne: De voksne er jævnligt opmærksomme på at understøtte børnenes små fællesskaber gennem deres deltagelse i fx fælles lege og aktiviteter, hvor de faciliterer samspil og inkluderer flere børn.

Børnefællesskaber og sårbare børn: I et miljø med mange børn og store, åbne udearealer kan det være en udfordring at sikre, at alle børn – også de mere tilbageholdende – får mulighed for at indgå i fordybet leg og meningsfulde dialoger med både børn og voksne i løbet af dagen. Hvordan understøttes børns relationer og venskaber, så de udvikles og vedligeholdes over tid – især for de børn, der har svært ved at tage initiativ til socialt samspil? Fx ved at have en struktur/rollefordeling, hvor nogen har observatør/omsorgspersonsrollen, og kan spotte og støtte de børn, der har færdes lidt på kanten af børnefællesskaberne eller så hjælpen/guidningen er tættere på, for de børn der ofte får rodet sig ind i konflikter med de andre børn?

Leg og aktivitet - noter

Vuggestue:

Observationer og refleksioner – børns leg

På observationsdagen ses børnene jævnligt fordybet i leg, men da dagen i høj grad er præget af julegaveproduktion sammen med de voksne, dominerer aktiviteterne frem for fri leg. De voksne er opmærksomme på børnenes indbyrdes lege og hjælper, når der opstår konflikter. Når de voksne er engagerede i aktiviteter, kan det dog være vanskeligt at understøtte og udvide børnenes lege andre steder på stuen.

Flere børn har alderssvarende lege, og der observeres flere eksempler på, at de voksne er opsøgende og inviterende i forhold til legene – fx med magneter, i køkkenet, på cykel- og bilbanen, Lego Dublo og byggeaktiviteter. De voksne deltager i legene og hjælper børnene med at fastholde den fælles opmærksomhed, understøtter deltagelse og griber ind ved konflikter eller begyndende uenigheder. Det virker særligt godt, når de voksne hjælper børnene med at få øje på hinanden og hinandens idéer i legene.

Udsatte børn: Enkelte børn, der er sprogligt eller socialt udfordrede, deltager sjældnere eller kortvarigt i lege. Det observeres dog, at når de får støtte fra en voksen, bliver de en del af aktiviteter og legefællesskaber, hvilket giver dem mulighed for at opleve deltagelse, tryk og mestring.

Observationer og refleksioner - vokseninitierede aktiviteter

Der observeres flere alderssvarende og varierede aktiviteter, som børnene er optagede af. Dette inkluderer læsning, dans, sanglege samt inddragelse af rekvisitter og fagter i sange og ritualer. Frugt- og brøddudskæring gøres til en spændende aktivitet via de voksnes engagement og nysgerrige undersøgelser af maden sammen med børnene i et roligt tempo.

Der laves julepynt og julegaver, som også skal pakkes ind med tape og bånd. Børnenes opmærksomhed fastholdes over længere tid, understøttet af de voksnes guidning og interesse for barnets oplevelse. De voksne er gennem dagen tæt omkring børnene i aktiviteterne, fanger deres opmærksomhed, viser entusiasme og engagerer sig i samspillet omkring det fælles tredje. Overvejende observeres aktiviteter på lavt aktivitetsniveau fremfor højt aktivitetsniveau.

Børnehaven:

Observationer og refleksioner – børns leg

Børns leg og voksnes støtte: Der er over dagen mulighed for at vælge forskellige former for lege, og der observeres fordybelse i lege blandt flere af børnene, både ude og inde. Børnene leger i de tematiserede legeområder og har her flere alderssvarende lege på egen hånd. Det er jul inden længe, og der produceres pynt og kager, og de voksne er frem til middag primært fordybet i aktiviteter sammen med børnene. Der ses også voksne, der fordyber sig i lege eller er til stede i øjenhøjde omkring legene i legezoneerne – enkelte om formiddagen og få om eftermiddagen (bil, dukkekrog), da der på denne dag også er fokus på at hjælpe børnene i gang med aktiviteter. På legepladsen ses flere voksne understøtte legen, fx lave sandkager/mudderløkke, grave slot eller bygge med klodser. Det observeres, at når de voksne engagerer sig i legene, styrkes både engagement og fordybelse, og flere kan være med i legen (fællesskab), som det fx ses ved rollelege (fangeleg, gemmeleg).

Udsatte børns lege/støtte til lege: Der observeres enkelte børn, der har få alderssvarende lege, og som enten færdes lidt på kanten eller går og hænger lidt. De observeres at have brug for hjælp til at komme i gang med lege eller aktiviteter sammen med de andre børn.

Observationer og refleksioner - vokseninitierede aktiviteter

De voksne igangsætter over dagen forskellige alderssvarende aktiviteter, både ude og inde, som børnene har mulighed for at deltage i efter eget ønske. Børnene observeres optagede af aktiviteterne (fx bagning, klippe-klistre, male, modellervoks, boldspil, spil, bygge, læsning med rekvisitter, tegne, perler, og der fejres fødselsdag; bygge bo til skovnisser). Børnene observeres optagede og engagerede i aktiviteterne, og de voksne er ofte opmærksomme på at tilpasse aktiviteterne efter børnenes initiativer. Når der er mange børn i aktiviteten, ses eksempler på, at det er svært at tilpasse aktiviteten efter børnenes initiativer, hvor børnene 'zoner ud' eller møder reguleringer i forhold til rammen i aktiviteten.

Der ses flere stillesiddende aktiviteter og enkelte i højt tempo, hvor kroppen er med.

De samlinger, der observeres, har en fællesskabende funktion, hvor der er skabt deltagelsesmuligheder for børnene/plads til børnenes initiativer. Der er tænkt i at holde børnenes opmærksomhed fanget via rekvisitter, sange og regellege.

Naturgruppen:

Observationer og refleksioner – børns leg

Det observeres, at der i løbet af dagen er en høj grad af frihed og plads til forskellige former for leg og børnene har mulighed for at fordybe sig i egne og fælles lege. De voksne er opmærksomme på ikke at afbryde igangværende lege, og der er generelt en ro omkring børnenes udfoldelser. Flere gange ses de

voksne sætte gang i/fordybe sig i lege med børnene (i køkkenet/hestestalden/ved sandkassen), og størstedelen af børnegruppen virker engageret og optaget af deres egne eller fælles projekter.

Enkelte børn færdes lidt alene og har vanskeligheder med at koble sig på fællesskaber og igangværende lege. Der ses eksempler på, at I inviterer disse børn ind i lege og aktiviteter, men disse børn observeres til at have brug for mere støtte til at finde ind i legefællesskaber, fx som det ses ved sandkasseområdet, hvor voksne fordyber sig over tid med en gruppe af børn.

Observationer og refleksioner - vokseninitierede aktiviteter

Det observeres, at der jævnligt i løbet af dagen igangsættes forskellige aktiviteter på baggrund af børnenes invitationer/udspil. Der findes insekter, boldspil, gynges, synges, tegnes og laves perler. Aktiviteterne fremstår alderssvarende, og børnene observeres engagerede og nysgerrige i deres deltagelse. De voksne er ofte opmærksomme på børnenes idéer og initiativer undervejs og tilpasser aktiviteten i samspil med børnegruppen.

Der skabes mulighed for dialog mellem børn og voksne under flere aktiviteter, hvis indhold kredser om selve aktiviteten eller om verden omkring os.

De fleste aktiviteter observeres til at opstå på dagen på baggrund af børnenes/de voksnes ideer, og det er ikke muligt at observere, hvorvidt der er planlagte aktiviteter som fx også sammensættes ud fra børnegruppen/inddragelse af de børn, der aktuelt har en udsathed.

Leg og aktivitet - udviklingspunkter

Vuggestue:

Støtte til børnenes lege: På observationsdagen er fokus primært på aktiviteter, hvilket giver anledning til refleksion over, hvordan legen prioriteres på andre dage. Overvej, hvordan I kan sikre balance mellem leg og aktiviteter over ugen. I observeres over dagen at indtage positioner bagved, foran og ved siden af legene, hvilket understøtter børnenes samspil og fordybende lege.

Reflekter over, hvordan denne tilgang kan støtte børn, der har sværest ved leg og socialt samspil – fx stille børn, børn der ikke kan overskue de mere voldsomme lege eller når mange børn deltager. Disse børn kan have særlig gavn af positioner "ved siden af" eller på skødet, hvor de får støtte til at deltage med en hånd i ryggen.

Aktiviteter: Der observeres mange gode vokseninitierede aktiviteter, og I er dygtige til at gøre hverdagsrutiner til begivenheder, engagere børnene i sange og ritualer. På observationsdagen er de fleste aktiviteter stillesiddende. Overvej på andre dage at inkludere aktiviteter, hvor kroppen er mere aktiv, eller hvor der arbejdes med andre kulturer og udtryksformer.

Børnehave:

Støtte til børnenes lege: På observationsdagen er de voksne i højere grad i aktiviteter end i lege – det er jul, og der hører mange gode aktiviteter med det. Hvordan kan der måske sikres en fordeling, fx om eftermiddagen, så legen får mere plads? Observer børnenes lege og legerelationer – har alle børn fordybende lege hver dag, både sammen og på egen hånd? Er der legeformer, I ønsker at understøtte og inspirere til – fx "vilde" og fysisk udfordrende lege, fantasilege eller rollelege i legeområderne? Skal planlagte lege sidestilles med skemalagte aktiviteter i ugeplanlægningen – lege, hvor de voksne går foran og ved siden af i legen – så legen bruges målrettet i det pædagogiske arbejde med relationsdannelse/inklusion?

Vokseninitierede aktiviteter: Der observeres mange og varierede aktiviteter, hvor der er fælles opmærksomhed, og børnene er optagede af aktiviteten. Har I talt om, hvordan aktiviteterne giver mulighed for at hjælpe børnene med at lære hinanden bedre at kende/få øje på nye venner, eller gør I allerede det? Eller snakke omkring barnets inderside/oplevelser, så der er fokus på barnets socioemotionelle udvikling?

Evt. sætte gang i aktiviteter, der taler til de børn, der er sprogligt, socialt eller kognitivt udfordrede – børn, der typisk fravælger stillesiddende aktiviteter eller typisk ikke er med i lege. Har I måder at få fælles overblik/koordinere, hvem der har deltaget/ikke deltaget i aktiviteter/lege over dagen/ugen? Hvordan sikres variation, og at børn får mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer? Der er på dagen flest aktiviteter, som er siddende – og rapporten skal spørge til, om der på andre dage er fokus på at få kroppen mere med eller lære forskellige kulturer at kende?

Naturgruppen:

Børns leg og voksnes støtte: På dagen er der flere eksempler i skoven og indendørs, hvor I fordeler jer og går med i børnenes lege, hvor der er behov for støtte. Gerne mere af dette! Hav evt. fælles refleksioner om, hvordan I i hverdagen samarbejder om at spotte/organisere støtten til de børn, der færdes lidt på kanten af legefællesskaberne? Har I med i jeres planlægning af ugen, hvem af de voksne, der går med i legene, faciliterer roller og inviterer flere med i de tematiserede legeområder – også når I er på Lærkeredens legeplads og bliver en del af en større flok?

Vokseninitierede aktiviteter: Har I sanselige, kunstneriske, fantasifulde og kropslige aktivitetstilbud som teater, musik, bevægelse, fælles regellege, hvor børnene får mulighed for at udtrykke sig på forskellig vis og opleve mestring og engagement gennem flere udtryksformer?

Hav gerne aktiviteter med mindre grupper af børn, hvor der er plads til fordybelse og i samtaler om børnenes tanker, oplevelser og følelser og hjælpe dem med at få øje på hinandens tanker, oplevelser og følelser (for inspiration se KIDS, Socioemotional udvikling).

3.1.2 Forvaltningens udvalgte kategori: Demokrati og deltagelse

Nedenfor ses observationsnoter og udviklingspunkter for kategorien:

Demokrati og deltagelse - noter

Vuggestue:

Medindflydelse på aktiviteter/dagen: I vuggestuen ses flere elementer af børnedemokrati i småbørnshøjde, særligt i form af medindflydelse på aktiviteter og i voksne, der følger børnenes initiativer og tager udgangspunkt i børnenes optagethed her og nu. De voksne er opmærksomme på at tage imod børnenes udspil i hverdagssituationer, og de er tilgængelige, så børnene oplever, at deres initiativer kan forme dagens indhold. Dette giver børnene mulighed for tidligt at erfare, at deres idéer, ønsker og engagement har betydning.

Selvbestemmelse og børneinvolvering: I måltiden er der valgmuligheder og man kan fx sige nej/ja-tak og de voksne hjælper børnene med at sætte ord på ønsker, valg og interesser. Denne praksis understøtter, at børnene kan opleve reel indflydelse. Der er samtidig faste strukturer i løbet af dagen – hvor der synges sange, spises, sættes tallerkner på plads og vaskes hænder. Børnene er ofte engagerede og deltagende i disse fælles aktiviteter, som observeres til at tilbyde en stabil, genkendelig og fællesskabende ramme. Strukturen kan også komme til at afbryde børnenes fordybelse/lege/giver ikke mulighed for, at børnene selv mærker efter eller udtrykker behov for sult, pause eller fortsat leg. Dette kunne måske være et punkt, hvor børnenes medbestemmelse kan undersøges/styrkes, hvilket også kunne gælde muligheden for at være inde/ude, bevæge kroppen/stillesiddende aktiviteter.

Børnehave:

Medindflydelse på aktiviteter: Børnene har over dagen mulighed for at vælge lege og aktiviteter, og de bestemmer ofte selv, hvem de vil være sammen med, og hvad de ønsker at gå i gang med. Dette giver en oplevelse af at have indflydelse på egen dag. Når der er mulighed for flere aktiviteter samtidig, kan børnene frit til- og fravælge, hvad de ønsker at lave. I aktiviteterne er de voksne ofte lydhøre over for de initiativer, børnene tager. Det er især i de lege og aktiviteter, der udspringer af børnenes egne idéer, at personalet justerer sig efter børnenes retning og interesser. I mere planlagte aktiviteter ses der på observationsdagen eksempler på, at fokus i højere grad ligger på målet eller produktet end på reel involvering og medskabelse fra børnenes side.

Børn med begrænset adgang til fællesskabet: Nogle børn har vanskeligheder med selv at komme i gang med leg eller finde ind i de fælles aktiviteter. For disse børn bliver muligheden for medbestemmelse mindre, da de ikke i samme omfang får adgang til det sociale rum, hvor valgene opstår.

Selvbestemmelse og børneinvolvering: I de mere faste og rutineprægede dele af dagen er børnenes indflydelse mindre tydelig. Beslutninger om fx spisetidspunkter og ude/inde-rammer er som regel lagt i den faste struktur og inddrager sjældent børnenes perspektiv. Der blev observeret situationer, hvor fleksibilitet i rammerne gav børnene øget selvbestemmelse – f.eks. ved måltidet, hvor børnene kunne vælge at spise, når de selv mærkede sult, eller havde mulighed for længerevarende lege uden afbrydelse. Børneinddragelsen kommer særligt til udtryk gennem dialoger, hvor de voksne spørger ind til børnene i de situationer, hvor der reelt er valgmuligheder.

Naturgruppen:

Medindflydelse på aktiviteter: Børnene har muligheder for medbestemmelse i hverdagen, særligt i forhold til valg af lege og aktiviteter, når I er i skoven. De vælger oftest selv, hvem de vil lege med, og hvad de vil deltage i, hvilket understøtter oplevelsen af medindflydelse.

De voksne er lydhøre over for børnenes initiativer og justerer løbende lege og aktiviteter ud fra børnenes idéer og interesser på dagen. Enkelte børn, som er lidt stille/tilbageholdende fx i gruppesammenhæng, når måske ikke at komme til orde, eller har brug for mere voksenstøtte til at sætte ord på egne/udtrykke ønsker og behov, hvilket kan begrænse deres reelle deltagelse.

Selvbestemmelse og børneinvolvering: Alle måltider spises sammen, og der er ikke mulighed for at vælge om man vil være inde og ude, hvorfor dette defineres af dagens struktur/forløb. Det er ved måltider forskelligt efter hvor børnene sidder, hvorvidt børnene lyttes på, aflæses/mødes i behov, tanker og holdninger.

Demokrati og deltagelse - udviklingspunkter

Vuggestue:

Selvbestemmelse og børneinvolvering: De voksne arbejder allerede opmærksomt med at følge børnenes initiativer og udspil. For at styrke denne praksis yderligere kan I med fordel drøfte: Hvordan I aktivt viser børnene, at deres idéer kan påvirke aktiviteterne? Hvordan børnene kan få endnu tydeligere valg undervejs i dagens rutiner (fx om tempo, deltagelsesform, legevalg eller pauser)? Hvordan I kan hjælpe børnene med at sætte ord på deres ønsker, så de udvikler sproget til at "bruge deres stemme"? Når børn oplever, at deres initiativer fører til handling, udvikler de både selvtillid og ejerskab over deres deltagelse i børnefællesskabet.

Selvbestemmelse og fleksible strukturer: De faste rutiner giver tryghed og genkendelighed, men I kan samtidig overveje, hvornår strukturen risikerer at afbryde fordybende lege eller begrænse børnenes mulighed for at mærke egne behov. Et udviklingspunkt kan derfor være at undersøge: Giver det mening at gøre rutinerne mere fleksible (fx måltider, overgang til sange/højtlesning, inde/ude-valg)?

Tydeliggørelse af børns valg og perspektiver: Børn profiterer af voksne, der benævner og anerkender deres valg. I kan derfor med fordel: Fremhæve, når børn træffer beslutninger: "Du valgte at..." Sætte ord på alternative muligheder: "Du kan vælge mellem..." Dette kan træne børnene i at mærke og udtrykke egne behov og kan give indblik i, hvordan de oplever strukturer og rutiner.

Børnehave:

Selvbestemmelse og børneinvolvering: Arbejd evt. med at tydeliggøre for børnene, hvornår deres bidrag har betydning for dem selv og andre – hvordan deres stemmer påvirker fællesskabet. Måske I kan drøfte, hvilke rammer og rutiner der med fordel kan åbnes mere op for børnenes indflydelse, og hvordan børnene kan støttes i både at mærke og sætte ord på egne behov og ønsker.

Gør valgmuligheder tydelige gennem dialog: Hvordan arbejder I med at give børnene konkrete oplevelser af, at der er plads til egen stemme og mulighed for at påvirke hverdagen gennem dialog, valg og refleksion? Børnene profiterer af, at de voksne gør valgmulighederne konkrete og tydelige. I kan med

fordel arbejde systematisk med at sætte ord på de steder, hvor der er noget at vælge imellem, og hjælpe børnene til at mærke og udtrykke egne behov. Det kan fx være gennem spørgsmål som: "Har du lyst til at fortsætte legen, eller vil du spise lidt senere?" eller "Hvad har du brug for lige nu – at lege ude eller at komme med ind?" Hos de ældre børn kan det overvejes, hvis I ikke allerede gør det at inddrage dem mere aktivt i beslutninger om fælles aktiviteter, ture eller indretning af legeområder, så de oplever at have indflydelse på den fælles hverdag og oplever, at det er trygt og givende at give udtryk for sin egen stemme og holdninger.

Naturgruppen:

Selvbestemmelse og børneinvolvering: Observér fx om rammen for jeres måltider skal justeres? Det betyder ikke, at det er en anbefaling, at alle måltider skal være som cafe, men observér sammen, om fx fællesmåltidet skal forkortes/justeres på indhold?

I hvilken grad giver rutinerne eller strukturen børnene mulighed for at lære egne/andres behov at kende, fx at mærke efter om de er sultne/tørstige, har brug for luft, bevægelse eller ro? Opleves måltiderne fællesskabende/hyggefulde ud fra et børneblik?

Børnedemokrati og indflydelse: Hvordan kan I tydeliggøre valgmuligheder eller i de små justeringer af rutinerne ud fra børnenes udspil, gøre børnene opmærksomme på og give dem en oplevelse af, at de hos jer har reel indflydelse på deres dag? Hjælp fx gerne børnene med at få øje på, når de udtrykker en holdning eller et behov?

Hvordan arbejder I systematisk for at inddrage børnenes perspektiver og refleksioner om deres hverdag, og skabe plads til, at alle børn har rum til at udtrykke ønsker og behov – fx hvad de kan lide eller ønsker ændret i deres børnehaveliv. Hvad er jeres gode veje til at arbejde med at styrke børnenes oplevelser af at være ligeværdige og betydningsfulde deltagere i fællesskabet?

Beskriv hvordan der arbejdes med inddragelse af barnets eget perspektiv. Beskriv det ud fra 1-3 praksiseksempler:

Dannelse og børneperspektiv: VI lægger vægt på at inddrage børnene i deres egen udvikling og identitetsdannelse ved at lytte til deres tanker og følelser og ved at give dem mulighed for at reflektere over deres oplevelser og interaktioner.

Vi har valgt at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor vi har sammensat børnegrupper bestående af to aldersgrupper 0-3 år og 3-6 år.

Selvom vores institution er aldersintegreret, har vi valgt at holde børnene fra 0-3 år i separate grupper. Dette valg er bl.a. taget i udfordringerne ved at imødekomme behovene for alle aldersgrupper fra 0-6 år i en samlet gruppe.

I vores børnehavegrupper er børnene i alderen 3-6 år, og de forbliver så vidt muligt i samme gruppe og med de samme voksne under hele deres tid i børnehaven.

Vi tror på konceptet "sidemandsoplæring", hvor de yngre børn lærer af de ældre, samtidig med at de ældre børn udviser større empati og omsorg for de yngre. Dette skaber udviklingsmuligheder, som vi ikke mener kunne opnås i en mere aldersopdelt struktur.

Eksempel: Pædagogerne stiller materialer frem og spørger: "Vil I male, bygge med klodser eller arbejde med modeller i dag?" – og børnene vælger.

Eksempel: Ved en konflikt i sandkassen inddrager pædagogen børnene i løsningen i stedet for at bestemme alene:

"Hvad synes I kunne være en god løsning, så I begge kan lege her?"

Dannelse og demokrati: Børn lærer at sætte ord på følelser, forstå andres perspektiver og finde fælles løsninger – kernekompetencer i demokratisk dannelse.

Dannelse og demokrati: Børn får ejerskab over deres læring, lærer at træffe valg og tage ansvar for dem. Det fremmer selvstændighed og refleksion.

Praksiseksempel fra vuggestuen: Pædagogen spørger barnet:

“Vil du tegne eller lege med boldene?”

Barnet peger – og pædagogen følger valget.

Dannelse og demokrati: Selv små børn kan træffe valg. Her bliver barnets initiativ og præferencer respekteret. Det styrker barnets oplevelse af at blive set og hørt – en tidlig form for medbestemmelse.

3.1.3 Institutionens udvalgte kategori

Den udvalgte kategori:

Der er ikke valgt en ekstra kategori.

Institutionens baggrund for at vælge denne kategori:

Der er ikke valgt en ekstra kategori.

Nedenfor ses observationsnoter og udviklingspunkter for kategorien:

Noter

-

Udviklingspunkter

-

3.2 Opsamling på udviklingspunkter

På baggrund af observationen har institutionen udvalgt nogle udviklingspunkter, som er besluttet, at der skal arbejdes videre med i den kommende 2-årige periode. Nedenfor ses de anbefalede udviklingspunkter fra KIDS-rapporten og de udvalgte udviklingspunkter, som er valgt af daginstitutionen:

Anbefalede udviklingspunkter fra tilsynsførende

Vuggestue:

Fysisk indretning: Tematisering af legeområder ude og inde

Relationer: Socioemotional støtte

Leg og aktivitet: Fokus på voksnes deltagelse i leg/udsatte børns lege

Demokrati og deltagelse: Fokus på børns medbestemmelse

Børnehave:

Fysisk indretning: Tematisering af legeområder ude

Relationer: Socioemotional støtte **og rolige overgange**

Leg og aktivitet: Fokus på voksnes deltagelse i leg/udsatte børns lege

Demokrati og deltagelse: Børns medbestemmelse/Tydeliggøre deres stemme

Naturgruppen:

Fysisk indretning: Afgrænsede tematiserede områder og materialer – udendørs

Relationer: Støtte til udsatte børns samspil

Leg og aktivitet: Hjælp børnene med at få øje på hinanden i lege og aktiviteter

Demokrati og deltagelse: Børnenes (oplevelse af) medindflydelse/selvbestemmelse

Udvalgte udviklingspunkter af institutionen

Vuggestue:

Tematiserede legeområder – inde og ude

Hvordan kan vi være nysgerrige på det socioemotionelle – nysgerrige på gråd/få trøstet færdig.

Børnehave:

Overgange fra ud/ind

Klargøring til leg på legepladsen

”Legerum” på legepladsen

Opmærksomhed på fordeling mellem lege/aktiviteter

Naturgruppen:

Arbejde med tematisering og zoneinddeling af lege i Sommerskoven og ved Flynder Sø. Arbejde med klargøring af legeområder hjemme i Lærkereden.

Hvordan kan vi understøtte leg og aktivitet og have indretning oppe til drøftelse et par gange årligt.

Opmærksomhed på at alle børn får mulighed for at indgå i fordybet leg og meningsfulde dialoger med både børn og voksne i løbet af dagen

4 RESULTATKVALITET

Resultat kvalitet omhandler børnenes udbytte ved at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk.

4.1 Sprog vurdering 3-6 år

Alle 3 og 5-årige børn skal tilbydes sprog vurdering. Det gælder både et- og tosprogede børn

Alle 4-årige tosprogede børn samt børn, der ved 3 års vurderingen scorede i særligt eller fokuseret indsats, skal tilbydes sprog vurdering.

Alle børn skal sprog vurderes, også de børn, hvor det ikke er muligt at gennemføre hele sprogtesten. Er der brug for en særlig sprogingdsats, vil det foregå i et tæt samarbejde med tale-høre konsulenter og / eller tosprogs vejleder.

Nedenfor ses forskellige dataudtræk for institutionen.

4.1.1 Antal sprog vurderinger fordelt på indsats grupper for 3-årige

Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsats grupper

	Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats	Ikke placeret
Talesproglige færdigheder	21,0% (13)	14,5% (9)	58,1% (36)	6,5% (4)

Note: Figuren viser resultater for perioden 2024 og 2023. Der inkluderes kun data for personer med Alder/Materiale 3-årige.

Kilde: Rambøll Sprog.

4.1.2 Antal sprog vurderinger fordelt på indsats grupper for 5-årige

Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsats grupper

	Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats	Ikke placeret
Talesproglige færdigheder	19,6% (11)	16,1% (9)	60,7% (34)	3,6% (2)

Note: Figuren viser resultater for perioden 2024 og 2023. Der inkluderes kun data for personer med Alder/Materiale 5-årige.

Kilde: Rambøll Sprog.

Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

	Særlig indsats	Fokuseret indsats	Generel indsats	Ikke placeret
Før-skriftlige færdigheder	3,6% (2)	17,9% (10)	75,0% (42)	3,6% (2)

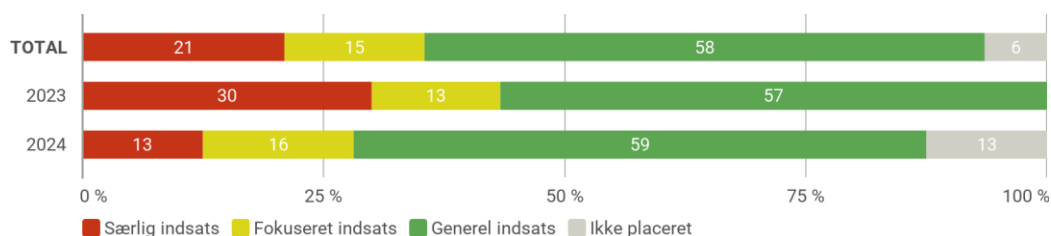
Note: Figuren viser resultater for perioden 2024 og 2023. Der inkluderes kun data for personer med Alder/Materiale 5-årige.

OBS: Vær opmærksom på at de 3-årige ikke placeres i en indsatsgruppe for Før-skriftlige færdigheder og derfor ikke indgår i denne visning.

Kilde: Rambøll Sprog.

4.1.3 Resultater - Historisk udvikling

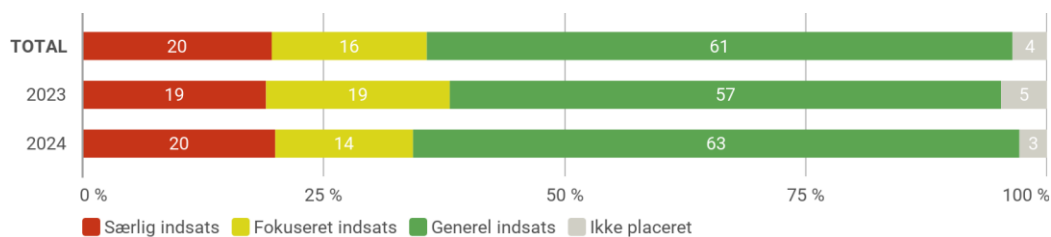
Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

Note: Figuren viser resultater for perioden 2024 og 2023. Der inkluderes kun data for personer med Alder/Materiale 3-årige.

Kilde: Rambøll Sprog.

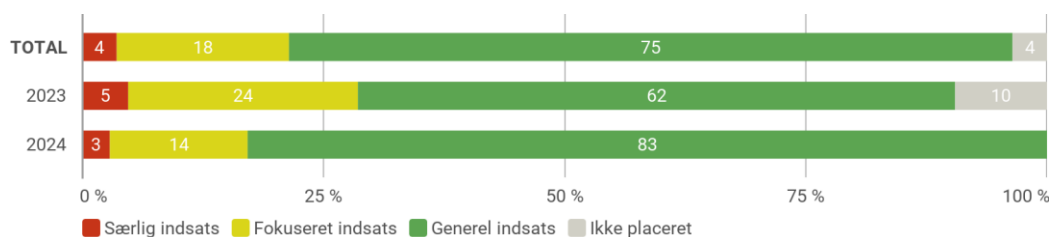
Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

Note: Figuren viser resultater for perioden 2024 og 2023. Der inkluderes kun data for personer med Alder/Materiale 5-årige.

Kilde: Rambøll Sprog.

Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

Note: Figuren viser resultater for perioden 2024 og 2023. Der inkluderes kun data for personer med Alder/Materiale 5-årige.

OBS: Vær opmærksom på at de 3-årige ikke placeres i en indsatsgruppe for Før-skriftlige færdigheder og derfor ikke indgår i denne visning.

Kilde: Rambøll Sprog.

5 SAMMENFATNING

Beskrivelse af den videre proces efter tilsyn

Tilsynsrapporten belyser det pædagogiske tilsyn, tilsyn med rammer og anden relevant data som eksempelvis sprogvurderingsresultater, der giver en samlet vurdering af kvaliteten i dagtilbuddet.

Tilsynsrapporten har et kontrolperspektiv og et lærings- og udviklingsperspektiv. I Skive Kommune er disse hinandens forudsætninger i forhold til at udvikle kvaliteten.

Kontrolperspektivet er rettet mod at kontrollere, at dagtilbuddene efterlever lovkrav og har den fornødne pædagogiske kvalitet.

Lærings- og udviklingsperspektivet er rettet mod, at dagtilbuddene udnytter deres fulde faglige potentiale og omsætter intentionerne i den styrkede pædagogiske læreplan til høj kvalitet i den pædagogiske praksis.

I tilsynsrapporten beskrives de udviklingspunkter, der er indgået aftale om mellem dagtilbudsleder og forvaltning og som skal danne grundlag for et udviklingsarbejde i dagtilbuddets pædagogiske praksis de kommende to år. Dagtilbuddet nedsætter en procesgruppe med mulighed for inddragelse af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

Udover udviklingspunkterne i tilsynsrapporten arbejdes der målrettet med sprog i dagtilbud. Alle dagtilbud deltager i årlige 'Sprog, Læs og matematik-møder' i de enkelte lokalområder, hvor ledelsesteams fra området dagtilbud og skoler deltager. Det enkelte dagtilbud får forelagt deres resultater. Efterfølgende arbejdes der det kommende år med udvalgte fokusområder i samarbejde med PPR.

Hvert år afholdes en kvalitets- og udviklingssamtale, der er en dialog- og databaseret samtale om dagtilbuddets arbejde med kvalitet. Deltagere er forvaltningen og dagtilbudsledelsen. Til den del af samtalen der omhandler udviklingspunkterne, KIDS-rapporten og den pædagogiske læreplan kan en repræsentant fra bestyrelsen samt en medarbejderrepræsentant fra dagtilbuddet deltage.

Hvis dagtilbuddet har haft et skærpet tilsyn, medtages data herfra til kvalitets- og udviklingssamtalen.

Dagtilbudslederen har ansvar for at orientere forældrebestyrelsen om tilsynsrapporten.

Tilsynsrapporterne skal danne grundlag for Børne- og Familieudvalgets drøftelse om dagtilbudsområdet hvert andet år.